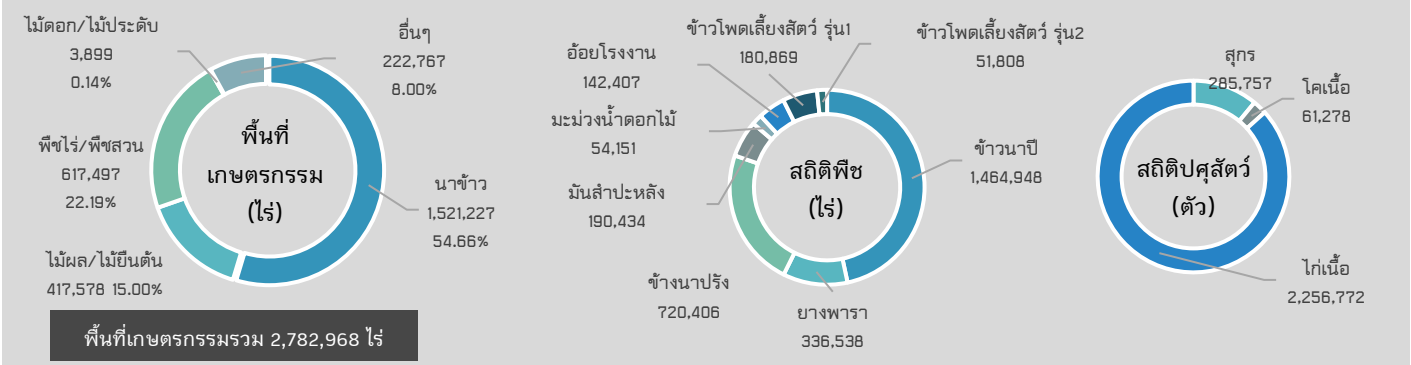
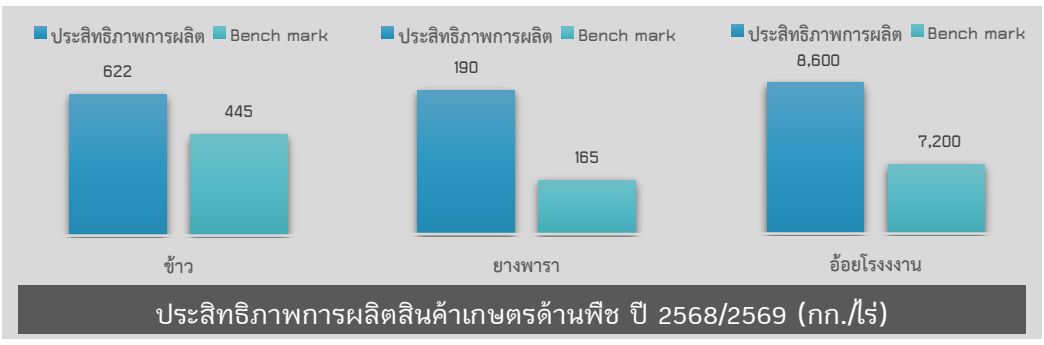

GPP 111,463 ล้านบาท ภาคเกษตร 30,776 ล้านบาท (ปี 2568)
จำนวนประชากร 837,624 คน 321,340ครัวเรือน
เป็นภาคการเกษตร 99,770 ครัวเรือน
มีแรงงานภาคเกษตรกร 246,690 คน
ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด743.54 ล้าน ลบ.ม.

พิษณุโลก

Info graphic

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ปริมาณสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน

เกษตร • ข้าว พื้นที่ 1,001.25 ไร่ 49 ราย 149 แปลง

อินทรีย์ • พืช พื้นที่ 131.67 ไร่ 56 ราย 58 แปลง

GAP

• ข้าว พื้นที่ 9,778 ไร่ 739 ราย 831 แปลง

• พืช พื้นที่ 9,837.93 ไร่ 1,424 ราย 1,571 แปลง

- มะม่วงน้ำดอกไม้ 5,275.75 ไร่ 428 ราย 476 แปลง
- ทุเรียน 1,362.70 ไร่ 198 ราย 206 แปลง
- ผลไม้อื่นๆ 1,742.89 ไร่ 342 ราย 361 แปลง
- พืชผักอื่นๆ 1,456.59 ไร่ 456 ราย 474 แปลง

• คุสสัตว์ 228 ฟาร์ม

• ประมง 77 ราย/ฟาร์ม

ภัยพิบัติด้านเกษตร

ปี 69 มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาการเกษตร รวม 1,199.83 ล้านบาท

จำแนกตามแหล่งงบประมาณ	จำนวนที่ได้รับอนุมัติ	
	งาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
(รวม) งบปกติ	422	1,189,417,405.78
(รวม) งบจังหวัด	1	2,000,000.00
(รวม) งบกลุ่มจังหวัด	0	0
(รวม) งบอื่นๆ	4	8,422,008.00
รวมทั้งสิ้น	427	1,199,839,413.78

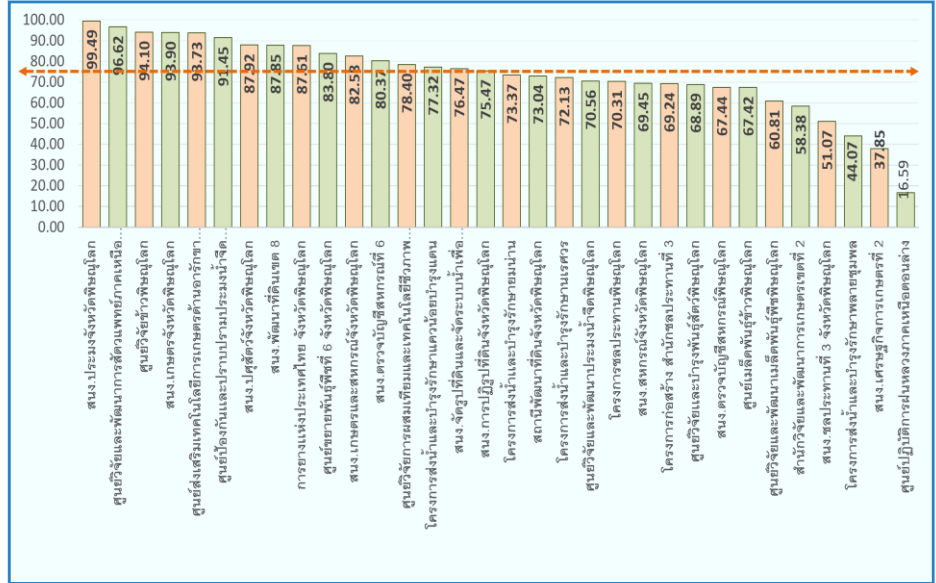
เบิกจ่ายแล้ว

งบอื่นๆ 1.00

งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด 0.31

งบ Function 534.65

จังหวัดพิษณุโลก ได้ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) ปี 2568 ดังนี้ ช่วงเกิดภัยระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม – 14 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 9 อำเภอ 90 ตำบล 659 หมู่บ้าน พื้นที่การเกษตร ได้รับความเสียหาย จำนวน 82 ตำบล 423 หมู่บ้าน จำแนกเป็น ด้านพืช เกษตรกร จำนวน 6,261 ราย พื้นที่ 69,819.85 ไร่ วงเงินขอรับความช่วยเหลือ 97,516,608.35 บาท ด้านประมง เกษตรกร จำนวน 136 ราย พื้นที่ จำนวน 134.80 ไร่ 80 ตารางเมตร วงเงินขอรับความช่วยเหลือ 660,707.50 บาท และด้านปศุสัตว์ เกษตรกร จำนวน 8 ราย วงเงินขอรับความช่วยเหลือ 342,860 บาท รวมทั้งสิ้น เกษตรกร จำนวน 6,401 ราย พื้นที่ 70,014.65 ไร่ วงเงินขอรับความช่วยเหลือทั้งสิ้น 98,520,175.85 บาท

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิษณุโลก

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 จังหวัดพิษณุโลกมีเนื้อที่ทั้งหมด 6,759,909 ไร่⁽¹⁾ จำแนกเป็นเนื้อที่ป่าไม้ 2,473,460 ไร่ เนื้อที่นอกการเกษตร 1,503,481 ไร่ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 2,782,968 ไร่ ในเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรนี้ จำแนกเป็น นาข้าว 1,521,227 ไร่ พืชไร่ 617,497 ไร่ สวนไม้ผลไม้ยืนต้น 417,578 ไร่ สวนผักไม้ดอก/ไม้ประดับ 3,899 ไร่ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น 222,767 ไร่ ทั้งนี้มีพื้นที่เกษตรกรรมที่พัฒนาด้านชลประทานแล้ว 1,078,891 ไร่ อยู่ในเขตชลประทาน 731,801 ไร่ และถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล 347,090 ไร่⁽²⁾ และจังหวัดพิษณุโลกมีพื้นที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 612,724 ไร่ (8 อำเภอ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก

อำเภอ	พื้นที่ประกาศ เขตฯ (ไร่)	พื้นที่ RF หลัง พรฎ. (ไร่)	พื้นที่กันออก (ไร่)	พื้นที่ ดำเนินการ (ไร่)	มอช ส.ป.ก.4-01					
					ที่ดินเกษตรกรรม			ที่ดินชุมชน		
					ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ชาติตระการ	154,449	3,091.98	31,963.81	122,485.19	6,598	9,555	124,618	2,692	2,900	1,862
นครไทย	147,104	0	35,908.35	111,195.65	4,592	6,220	82,428	1,369	1,475	1,108
เนินมะปราง	11,753	0	38.01	11,714.99	542	644	7,299	168	171	121
บางระกำ	585	18	2,412.86	1,827.86	16	19	128	0	0	0
พรหมพิราม	7,588	0	3,022.04	4,565.96	286	345	3,271	24	24	12
เมืองพิษณุโลก	9,616	172	6,242	3,374	470	553	3,322	145	152	247
วังทอง	205,745	7,307	60,348.56	145,396.44	7,888	0,860	133,450	3,033	3,342	3,321
วัดโบสถ์	75,884	1,078	28,864.08	47,019.92	2,715	4,157	49,224	556	581	375
ชาติตระการ	154,449	3,091.98	31,963.81	122,485.19	6,598	9,555	124,618	2,692	2,900	1,862
รวม	612,724	11,666.98	168,799.71	443,924.29	23,107	32,353	403,740	7,987	8,645	7,046

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก, (2569)

การใช้พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมของดิน (Agri-Map analytic) โดยพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงพื้นที่ชั้นความเหมาะสมของดินและพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมของดิน

ชนิดสินค้า	พื้นที่เหมาะสม : S1 (ไร่)		พื้นที่เหมาะสม : S2 (ไร่)		พื้นที่เหมาะสม : S3 (ไร่)	พื้นที่ไม่เหมาะสม : N (ไร่)
	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ปลูก		
ข้าว	1,613,344	1,251,432	373,859	283,908	50,763	30,455
อ้อยโรงงาน	391,261	3,406	1,263,093	198,770	94,725	157.5
มันสำปะหลัง	458,262	57,252	605,583	116,623	24,568	25,331
ข้าวโพด	34,855	1,546	1,031,060	100,900	25,251	38,797
ยางพารา	70,959	70,959	56,016	55,975	17,995	7,107
สับปะรด	21,231	1,332	1,174,794	7,126	628	2,216

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (2569)

⁽¹⁾ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, (2569), <https://www.agrithai.org/wp-content/uploads/2024/03/statistic2566.pdf>

⁽²⁾ โครงการชลประทานพิษณุโลก สรุปรายงานสถานการณ์น้ำ

ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก จำแนกเป็นของตนเอง 911,736 ไร่ เช่าผู้อื่น 1,175,926 ไร่ รับจ้าง/รับขายฝาก/ได้ทำฟรี 694,977 ไร่

ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน 99,770 ครัวเรือน และ 246,690 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครัวเรือนและแรงงานภาคเกษตร

อำเภอ	ครัวเรือนเกษตรกร(ครัวเรือน)	แรงงานภาคการเกษตร(คน)
เมืองพิษณุโลก	10,452	29,241
นครไทย	15,435	39,931
ชาติตระการ	7,675	24,849
บางระกำ	10,844	31,244
บางกระพุ่ม	7,908	17,929
พรหมพิราม	15,136	31,154
วัดโบสถ์	6,787	14,659
วังทอง	16,797	30,543
เนินมะปราง	8,736	27,140
รวม	99,770	246,690

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก (2569), <https://aiu.doe.go.th/>

1.2 ทรัพยากรน้ำ

1.2.1 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (โครงการชลประทานพิษณุโลก, 2569) ประกอบด้วย โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวน 5 โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการชลประทานพิษณุโลก พื้นที่ชลประทาน 125,500 ไร่
- 2) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานเรศวร พื้นที่ชลประทาน 95,750 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่

ในเขตอำเภอพรมพิราม และอำเภอวัดโบสถ์

3) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพลายชุมพล มีเขื่อนนเรศวรทำหน้าที่กั้นน้ำเข้าพื้นที่ชลประทานฝั่งขวาของแม่น้ำน่าน รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา (คลอง PR) โดยมีพื้นที่ชลประทานเฉพาะในเขตจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 196,000 ไร่

4) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน มีเขื่อนแควน้อยบำรุงแดนซึ่งปิดกั้นลำน้ำแควน้อย ที่อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก เป็นแหล่งน้ำต้นทุน ความจุเก็บกักน้ำ 939.00 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่ชลประทาน 155,166 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ในเขต อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอเมือง และอำเภอวังทองบางส่วน

5) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมนาน มีเขื่อนนเรศวรทำหน้าที่กั้นน้ำเข้าพื้นที่ชลประทานรับน้ำจากคลองส่งน้ำ ทรบ.YN1 และ ทรบ.YN2 โดยอาศัยคลองธรรมชาติเป็นคลองส่งน้ำและระบายน้ำ ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มต่ำในเขต จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย และอุดรธานี มีพื้นที่ชลประทานเฉพาะในเขตจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 155,260 ไร่ ได้แก่ อำเภอพรมพิราม อำเภอบางระกำ และอำเภอเมือง

อาคารชลประทานขนาดกลาง ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวน 11 โครงการ โดยมีความจุเก็บกักน้ำ 13.36 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่ชลประทาน 157,710 ไร่ ประกอบด้วย

- 1) ทรบ.วังน้ำใส (แม่น้ำวังทอง) ต.แม่ระกา อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
- 2) ขรน.วัดตายน (แม่น้ำคลองชมพู) ต.พันชาลี อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
- 3) ฝ่ายบางบัว (แม่น้ำยม) ต.ชุมแสงสงคราม อ.บางระกา จ.พิษณุโลก
- 4) ปตร. แคววังทอง (แม่น้ำวังทอง) ต.ไผ่ล้อม อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
- 5) ฝ่ายมะขามสูง (แม่น้ำแควน้อย) ต.มะตูม อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก
- 6) ฝ่ายน้ำเพือ (ลำน้ำเพือ แม่น้ำแควน้อย) ต.ยางโกศล อ.นครไทย จ.พิษณุโลก
- 7) ปตร.อัตรากลางคลองแม่น้ำวังทอง (แม่น้ำวังทอง) ต.แม่ระกา อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
- 8) ฝ่ายบ้านโคกผักหวาน (ลำน้ำคับ แม่น้ำแควน้อย) ต.ชาติตระการ อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก
- 9) ประตุน้ำโคกช้าง (แม่น้ำวังทอง) ต.วัดพริก อ.เมือง จ.พิษณุโลก
- 10) อ่างเก็บน้ำบ้านน้ำคับ (แม่น้ำภาค) ต.บ่อภาค อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก
- 11) อ่างเก็บน้ำบ้านน้ำจวง (แม่น้ำภาค) ต.บ่อภาค อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก

1.2.2 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ภายใต้โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดสระเก็บน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลบ.ม. ดำเนินการโดย สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการตั้งแต่ ปี 2548 - 2568 รวม 12,524 บ่อ

1.2.4 ปริมาณน้ำฝนสะสม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 เมษายน 2569 รวม 306.90 มิลลิเมตร

1.2.5 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

สำนักงานชลประทาน	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	ปริมาณความต้องการน้ำ (ล้านลูกบาศก์เมตร)					
		การจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69					
		เกษตร	อุปโภค บริโภค	อุตสาหกรรม	ระบบ นิเวศ	อื่น	รวม
โครงการชลประทานพิษณุโลก	125,910	21.44	0	0	0	0	22.44
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแควน้อยบำรุงแดน	155,166	116.33	0.26	0	0	0	116.59
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานเรศวร	95,750	119.64	0	0	0	0	119.64
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพลาญชุมพล	224,000	273.19	0	0	0	0	273.19
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน	290,694	211.68	0	0	0	0	211.68

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีของจังหวัดพิษณุโลก มีมูลค่า 111,463 ล้านบาท มีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per capita) เท่ากับ 116,058 บาท/คน/ปี

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมูลค่า 30,776 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคนอกเกษตร มูลค่า 85,282 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.1 รองลงมาคือ สาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 13.2 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 13.1 สาขาการขนส่ง ขยายปลีก และ

การซ่อมแซมยานยนต์ มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขาการ บริหารราชการและการป้องกันประเทศ มีสัดส่วนร้อยละ 10.3 และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 25.3

สำหรับสาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ สาขาพืช มีสัดส่วนมากถึง ร้อยละ 82.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 8.5 6.8 1.8 และ 0.1 ตามลำดับ

ปัจจุบัน จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 837,624 คน แยกเป็นชาย 408,664 คน หญิง 428,906 คน จำนวนครัวเรือน 321,340 ครัวเรือน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2568)

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ผลผลิต (ตัน)	ราคา ประมาณการ (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวนาปี	72,081	1,464,948	1,448,354	588	851,632	9,000	7,664.69
ยางพารา	12,589	336,538	327,461	186	60,908	68,000	4,141.73
ข้าวนาปรัง	43,063	720,406	718,933	632	454,366	7,600	3,453.18
มันสำปะหลัง	10,156	190,434	186,063	2,999	558,003	6,000	3,348.02
สับปะรด	2,617	25,395	25,224	3,201	80,742	29,000	2,341.52
มะม่วงน้ำดอกไม้	630	54,151	53,141	840	44,638	45,000	2,008.73
อ้อยโรงงาน	4,082	142,407	142,407	10,740	1,529,451	1,160	1,774.16
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น1	8,196	180,869	179,567	673	120,849	9,650	1,166.19
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น2	3,485	51,808	51,645	813	41,987	9,800	411.48
มะม่วง	3,067	89,309	81,274	820	66,645	6,000	399.87
กล้วยน้ำว้า	1,072	6,740	5,392	992	5,349	30,000	160.47

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 (2569)

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

1) ด้านปศุสัตว์

สินค้า	จำนวนเกษตรกร	ผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่า (ล้านบาท)
		จำนวน	หน่วย		
สุกร	2,800	285,757	ตัว	8,800	2,514.66
โคเนื้อ	5,452	61,278	ตัว	25,000	1,531.95
กระบือ	3,143	30,800	ตัว	42,000	1,293.60
เป็ด	276	707,495	ตัว	300	212.25
ไก่เนื้อ	186	2,256,772	ตัว	80	180.54
ไก่พื้นเมือง	32,487	1,934,733	ตัว	70	135.43
แพะ	456	16,878	ตัว	3,500	59.07
ไข่เป็ด	1,134	183,148,194	ฟอง	5.35	979.84

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก (2569)

2) ด้านประมง

สินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย	มูลค่า
				(บาท/กิโลกรัม)	(ล้านบาท)
ปลานิลแดง	359	316.11	2,268.52	100	226.85
ปลาช่อน	-	-	923.18	160	147.71
ปลานิล	6,335	7,238.63	1,840.91	125	230.11
ปลากระดี่	-	-	546.37	80	43.71
ปลาหมอ	-	-	612.48	80	49.00
ปลาดุก	1,700	1,769.02	1,067.70	95	101.43
ปลาดตะเพียน	935	1,005.83	628.48	75	47.13
ปลากด	6	0.62	27.76	100	2.77

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดพิษณุโลก (2569)

1.6 สินค้าสำคัญของจังหวัด

สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก สามารถยกระดับสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนได้ โดยผ่านการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๒ ชนิดสินค้า ได้แก่ “กล้วยตากบางกระทุ่ม” และ “มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพิษณุโลก” สำหรับ “ทุเรียน” มีแผนการพัฒนายกระดับโดยขอรับรอง (GI) ในระยะต่อไป ดังนี้

1) มะม่วงน้ำดอกไม้

มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพิษณุโลก (Nam Dok Mai Si Thong Phitsanulok Mango หรือ Mamuang Nam Dok Mai Si Thong Phitsanulok Mango)

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ที่มีลักษณะทรงรียาว เปลือกสีเหลืองนวล ไม่ขำง่าย ผลสุกเนื้อสีเหลืองเข้ม เนื้อแน่น เนียน ไม่มีเสี้ยน เนื้อแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวาน กลิ่นหอม เมล็ดลีบบาง ปลูกในพื้นที่อำเภอนเนินมะปราง อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะของสินค้า เป็นมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง เปลือกสีเหลืองนวลสวยงาม ผิวเรียบ เนียน ไม่ขำง่าย ผลทรงรี ยาว ผลใหญ่ รูปทรงเหมือนหยดน้ำ น้ำหนักประมาณ 250 - 700 กรัมต่อผล ผลสุกสีเหลืองเข้ม เนื้อแน่น เนียนละเอียด ไม่มีเสี้ยน เนื้อแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวาน กลิ่นหอม

- ปีการผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ จำนวน 4,992 ครัวเรือน พื้นที่ 54,151 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนเนินมะปราง วังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ ตามลำดับ จำนวนผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล 840 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 44,638 ตัน มูลค่าการขาย 2,008.72 ล้านบาท

- การรับรองมาตรฐาน มีมาตรฐาน GAP จำนวน 428 ราย พื้นที่ 5,275.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.87 ของพื้นที่ปลูก

- การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 157 ราย พื้นที่ 3,053 ไร่

- สถานที่รวบรวมผลผลิต จำนวน 11 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP มกษ. 9047 จำนวน 1 แห่ง

2) กล้วยตากบางกระทุ่ม พืชผลโลก

กล้วยตากบางกระทุ่ม พืชผลโลก (Bangkratum Phitsanulok Dried Banana)

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ กล้วยตากที่มีเนื้อแห้ง เนียนละเอียด เหนียวนุ่ม ไม่มีเม็ด รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ลักษณะของสินค้า รูปทรงกลมแบนหรือแผ่น สีน้ำตาลเนียน เนื้อแห้งละเอียด ไม่มีเม็ด เหนียวนุ่ม กลิ่นหอม รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ

การผลิต ปีการผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน 1,353 ราย พื้นที่เพาะปลูก 6,740 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนครไทย อำเภอบางกระทุ่ม และอำเภอวังทอง ตามลำดับ ปริมาณผลผลิต 992 กิโลกรัม/ไร่ (กล้วยผลสด) ผลผลิตรวม 5,349 ตัน การรับรอง GI จำนวน 9 ราย พื้นที่ 519 ไร่ ปริมาณผลผลิต 961 ตัน/ปี (กล้วยตาก) มูลค่าการจำหน่าย ปี 2568 จำนวน 160.46 ล้านบาท

หมายเหตุ :

1. ศักยภาพการผลิตของสายพันธุ์ (Yield Potential) 11,031 กก./ไร่ (กรมวิชาการเกษตร)
2. การรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 9 ราย พื้นที่ 47.28 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 0.69 ของพื้นที่ปลูก)
3. ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่จังหวัดพิจิตร และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

3) แป้งแหว่นาหนองกุลาพิจิตรโลก (ทะเบียนเลขที่ สช 68100260)

แป้งแหว่นาหนองกุลาพิจิตรโลก (ทะเบียนเลขที่ สช 68100260) Haew Na Nong Kula Phitsanulok Flour หรือ Pang Haew Na Nong Kula Phitsanulok

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ ผงแป้งที่ผลิตจากหัวแหว่นา มีสีขาวนวล เนื้อเนียนละเอียด แห้งสนิท ไม่จับตัวเป็นก้อน ผงแป้งเมื่อผ่านกระบวนการทำให้สุกจะมีลักษณะใสเป็นเงา มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวตามธรรมชาติของแป้งแหว่นา มีขอบเขตพื้นที่การผลิตครอบคลุมตำบลหนองกุลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิจิตร

ลักษณะของสินค้า เป็นแป้งแหว่นา หรือกกสามเหลี่ยมใหญ่ มีสีขาวนวล ไม่มีสีอื่นเจือปน เนื้อเป็น ผงแป้ง เนียน ละเอียด ไม่จับตัวเป็นก้อน ไม่มีวัตถุเจือปนอื่นใด เมื่อผงแป้งผ่านกระบวนการทำให้สุกเนื้อแป้งจะมีลักษณะใสเป็นเงา มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวตามธรรมชาติของแป้งแหว่นา ไม่มีรสชาติ

4) ส้มซ่าบ้านวังส้มซ่าพิจิตรโลก ทะเบียนเลขที่ สช 69100285

เป็นผลไม้ท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงมาอย่างยาวนาน ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตรโลก ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำน่านไหลผ่าน สภาพอากาศมีฝนตกชุกสลับกับแห้งแล้ง อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 28 องศาเซลเซียส ส่งผลให้ส้มซ่าบ้านวังส้มซ่าพิจิตรโลกมีผลกลมแป้น เปลือกหนา สีเขียวเข้ม ผิวเปลือกหยาบขรุขระคล้ายมะกรูด มีกลิ่นหอมฉุน รสชาติเปรี้ยวอมหวานติดรสขมเล็กน้อย และมีรสซ่าติดปลายลิ้น ด้วยเอกลักษณ์ของรสชาติที่โดดเด่นแตกต่างจากส้มชนิดอื่น จึงนิยมนำมาใช้ประกอบอาหาร เช่น ม้าฮ่อ ซึ่งเป็นอาหารไทยโบราณที่ใช้ส้มซ่ามาช่วยชูรสอาหารให้มีความหอม รวมถึงเมนูของหวานอย่างส้มฉุน น้ำส้มซ่า ชา-กาแฟส้มซ่า เป็นต้น และยังมีการนำส้มซ่ามาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงามได้หลากหลาย เช่น สบู่ครีมบำรุงผิว ลิปกลอส ยาสระผม ยาต้มสมุนไพรเปลือกส้มซ่า น้ำหอมปรับอากาศ เป็นต้น

5) ทุเรียน (สินค้าเกษตรอนาคต GI)

- การผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกทุเรียน จำนวน 740 ราย พื้นที่ 7,771 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง และอำเภอวังทอง ตามลำดับ ปริมาณผลผลิต 446 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 1,537 ตัน มูลค่าการขาย 184.44 ล้านบาท

- การรับรองมาตรฐาน มีมาตรฐาน GAP จำนวน 198 ราย พื้นที่ 1,362.70 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.18 ของพื้นที่ปลูก

1.7 สินค้า OTOP ยอดจำหน่ายสูงสุด 10 อันดับแรกของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่

ชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	ตราสินค้า (Brand)	ประเภทผลิตภัณฑ์	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรฯ
1. หจก.จิราพรฟู้ด 20/5 หมู่ 3 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 8282 1156/ 055-000143	จิราพร	กล้วยตาก เคลือบช็อคโกแลต	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
2. กลุ่มกล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์ บานาน่าโซไซตี้ 2/3 ตำบลเนินกลุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 055-396044	บานาน่าโซไซตี้	กล้วยตากเคลือบ ช็อคโก แลตอัลมอนต์	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
3. กลุ่มสตรีสหกรณ์บางกระทุ่ม 2 31 หมู่ 7 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 1493 1897	แสงทอง	กล้วยตาก อบน้ำผึ้ง	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
4. วิสาหกิจชุมชนกล้วยตากแม่โสม 99/2 หมู่ 1 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 41674 2817	แม่โสม	กล้วยตาก รสน้ำผึ้ง	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
5. น.ส.ฐิตยาภรณ์ ทะรังศรี 52 หมู่ 2 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 7734 4479	แสงตะวัน	กล้วยตาก ธรรมชาติ	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
6. ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ สิริมณี 58 หมู่ 8 ตำบลท่าตาล อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 06 2535 3991	สิริมณี	ข้าวกล้องสามสี	ผลผลิตข้าว ปลอดภัย/ข้าว อินทรีย์	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
7. น.ส.พัฒน์ เลี่ยมนุทธอง 111/1 ม.12 ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง โทร: 081 424 6226	ไร้สามพี่น้อง	มะขามหวานไร้ เมล็ด (แปรรูป)	ปลูกเองและรับซื้อ ในชุมชน/จังหวัด ข้างเคียง	ให้ความรู้ด้าน วิชาการ
8. วิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต 205/1 หมู่ 6 ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง โทร: 08 1786 5500	น้ำพริก แม่มานิต	น้ำพริกนรก	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ให้ความรู้ด้าน วิชาการ
9. กลุ่มมะม่วงส่งออกตำบลบ้านมุง 51 หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง โทร: 08 7207 0356	-	มะม่วงน้ำดอกไม้	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
10. งานศิลป์ดินไทย 564/7 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก โทร: 055-303399, 08 1441 7546	งานศิลป์ดิน ไทย	ดอกไม้ดินไทย	ใช้ดินไทยในท้องถิ่น	-

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก (2569)

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 28 หมู่บ้าน ได้แก่

อำเภอเมืองพิษณุโลก จำนวน 12 ชุมชน ได้แก่ บ้านหนองตมน้อย หมู่ 2 ตำบลบึงพระ, บ้านไผ่ค่อม หมู่ 1 ตำบลปากโทก, บ้านตะปาวาหาย หมู่ 4 ตำบลหัวรอ, บ้านปากพิง หมู่ 3 ตำบลจี่วาม, บ้านโคกมะตูม หมู่ 9 ตำบลอรัญญิก, บ้านหัวแท หมู่ 8 ตำบลบ้านกร่าง, บ้านจอมทอง หมู่ 6 ตำบลจอมทอง, บ้านท่าโพธิ์ หมู่ 8 ตำบลจอมทอง, บ้านสมอแข หมู่ 4 ตำบลสมอแข, บ้านยางโตน หมู่ 3 ตำบลวัดพริก, บ้านวัดจันทร์ หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ และบ้านวังส้มซ่า หมู่ 1 ตำบลท่าโพธิ์

อำเภอบางกระทุ่ม จำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ บ้านคลองกระล่อน หมู่ 2 ตำบลบางกระทุ่ม, เกาะคุ หมู่ 3 ตำบลบางกระทุ่ม, บ้านบึงเวียน หมู่ 7 ตำบลบางกระทุ่ม, บ้านสนามคลี หมู่ 6 ตำบลสนามคลี, บ้านบางกระน้อย หมู่ 2 ตำบลนครป่าหมาก

อำเภอบางระกำ จำนวน 8 ชุมชน ได้แก่ บ้านหนองบัวนา หมู่ 10 ตำบลนิคมพัฒนา, บ้านพันเสา หมู่ 3 ตำบลพันเสา, บ้านหนองกลา หมู่ 4 ตำบลหนองกลา, บ้านปลักแรด หมู่ 5 ตำบลปลักแรด, บ้านปลักแรด หมู่ 6 ตำบลห้วยมื่อสี, บ้านปลักแรด หมู่ 7 ตำบลห้วยโพธิ์, บ้านท่านางงาม หมู่ 3 ตำบลบางแก้ว และบ้านบ่อทอง หมู่ 2 ตำบลบ่อทอง

อำเภอพรหมพิราม จำนวน 6 ชุมชน ได้แก่ บ้านบุง หมู่ 5 ตำบลศรีภิรมย์, บ้านคิ่งเตาเหล้า หมู่ 7 ตำบลพรหมพิราม, บ้านวังมะสระ หมู่ 6 ตำบลท่าช้าง, บ้านทุ่งน้ำใส หมู่ 11 ตำบลดงประคำ, บ้านเชิงหวาย หมู่ 3 ตำบลตุ๊กเทียม และบ้านวังมะด่าน หมู่ 9 ตำบลวงษ์อ่อง

อำเภอวัดโบสถ์ จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านสวนป่าน หมู่ 1 ตำบลท่างาม, บ้านหัวคองคา หมู่ 10 ตำบลท่างาม, บ้านคลองช้างใหม่ หมู่ 10 ตำบลวัดโบสถ์, บ้านท่ากระโดน หมู่ 8 ตำบลท้อแท้, บ้านน้ำคบ หมู่ 4 ตำบลบ้านยาง, บ้านท่าหนอง หมู่ 1 ตำบลหินลาด และบ้านหนองบอน หมู่ 8 ตำบลคันโพง

อำเภอวังทอง จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านโรงบ่ม หมู่ 11 ตำบลวังทอง, บ้านไพรงาม หมู่ 13 ตำบลบ้านกลาง, บ้านดงจันทร์ หมู่ 10 ตำบลวังพิรุณ, บ้านแก่งซอง หมู่ 9 ตำบลแก่งโสภา, บ้านหนองเตาอิฐ หมู่ 3 ตำบลท่าหมื่นราม, บ้านแก่งจุนาง หมู่ 7 ตำบลวังนกแอ่น และบ้านแก่งจุนาง หมู่ 8 ตำบลวังนกแอ่น

อำเภอเนินมะปราง จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่ บ้านผาเรียง หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย, บ้านคลองซักรัง หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย, บ้านพุกระโดน หมู่ 1 ตำบลไทรย้อย, บ้านมุงเหนือ หมู่ 1 ตำบลบ้านมุง, บ้านลำภาส หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง, บ้านหัวเขา หมู่ 6 ตำบลบ้านมุง, บ้านใหม่เจริญพร หมู่ 9 ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก, บ้านน้ำปาด หมู่ 2 ตำบลชมพู, บ้านชมพูเหนือ หมู่ 3 ตำบลชมพู, บ้านซำร้าง หมู่ 4 ตำบลชมพู และบ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ 6 ตำบลชมพู

อำเภอเนินมะปราง จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่ บ้านผาเรียง หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย, บ้านคลองซักรัง หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย, บ้านพุกระโดน หมู่ 1 ตำบลไทรย้อย, บ้านมุงเหนือ หมู่ 1 ตำบลบ้านมุง, บ้านลำภาส หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง, บ้านหัวเขา หมู่ 6 ตำบลบ้านมุง, บ้านใหม่เจริญพร หมู่ 9 ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก, บ้านน้ำปาด หมู่ 2 ตำบลชมพู, บ้านชมพูเหนือ หมู่ 3 ตำบลชมพู, บ้านซำร้าง หมู่ 4 ตำบลชมพู และบ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ 6 ตำบลชมพู

อำเภอชาติตระการ จำนวน 9 ชุมชน ได้แก่ บ้านนาเมือง หมู่ 8 ตำบลป่าแดง, บ้านป่ากรอง หมู่ 3 ตำบลชาติตระการ, บ้านนาจาน หมู่ 4 ตำบลชาติตระการ, บ้านแก่งบัวคำ หมู่ 7 ตำบลสวนเมี่ยง, บ้านบ้านน้อย หมู่ 3 ตำบลท่าสะแก, บ้านนาหล่ม หมู่ 4 ตำบลบ้านดง, บ้านบ่อภาคใต้ หมู่ 5 ตำบลบ่อภาค, บ้านร่มเกล้า หมู่ 8 ตำบลบ่อภาค และบ้านเทอดชาติ หมู่ 10 ตำบลบ่อภาค

อำเภอนครไทย จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านแก่งไฮ หมู่ 11 ตำบลหนองกะท้าว, บ้านถ้ำพริก หมู่ 3 ตำบลบ้านแยง, บ้านร่องกล้า หมู่ 10 ตำบลเนินเพิ่ม, บ้านห้วยน้ำไซ หมู่ 15 ตำบลเนินเพิ่ม, บ้านนาบัว หมู่ 4 ตำบลนาบัว, บ้านนาเมือง หมู่ 3 ตำบลนครชุม และบ้านน้ำกุ่ม หมู่ 2 ตำบลน้ำกุ่ม

1.9 สหกรณ์ภาคการเกษตร

สหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์และนอกภาคการเกษตร รวม 91 แห่ง จำนวนสมาชิก 170,221 ราย รายละเอียดดังตาราง

ประเภทสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก	ผลการดำเนินงาน			
		คน	กำไรสุทธิ		ขาดทุนสุทธิ	
			จำนวน (แห่ง)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวน (แห่ง)	มูลค่า (ล้านบาท)
สหกรณ์						
สหกรณ์การเกษตร	60	110,216	44	52,212,590.63	16	99,306,009.63
สหกรณ์นิคม	3	5,392	1	1,393,908.04	2	27,420,943.18
สหกรณ์ร้านค้า	1	229	-	-	1	874,819.83
สหกรณ์บริการ	8	1,255	3	799,914.83	3	4,656,847.40
สหกรณ์ออมทรัพย์	18	49,885	17	1,389,189,224.26	-	-
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	1	767	1	1,190,081.08	-	-
รวมทั้งสิ้น	91	167,744	66	1,444,785,718.84	22	132,258,620.04
กลุ่มเกษตรกร						
กลุ่มเกษตรกรทำนา	28	2,771	25	1,847,960.30	2	273,126.59
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	10	1,149	10	2,535,274.08	-	-
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	7	343	4	159,141.60	3	742,114.27
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	14	686	11	817,021.54	3	173,130.95
รวมทั้งสิ้น	59	4,949	50	5,359,397.52	8	1,188,371.81

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

1) เกษตรอินทรีย์

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง (แปลง)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ชื่อ มาตรฐาน
1) ข้าว	49	149	1,001.25	-	-	-
2) พืช	56	58	131.67	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	105	207	1,132.92	-	-	-

2) พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย ที่ได้รับการรับรอง GAP

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (กลุ่ม/ราย)	จำนวนพื้นที่ผลิต (แปลง/ฟาร์ม)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
1. ข้าว	7/739	831	9,778.00
2. พืช	1,424	1,571	9,837.93
- มะม่วงน้ำดอกไม้	428	476	5,275.75
- ทุเรียน	198	206	1,362.70
- ผลไม้อื่นๆ	342	361	1,742.89
- พืชผักอื่นๆ	456	474	1,456.59
3. ปศุสัตว์	228	228	-
- สุกร	103	103	
- ไก่เนื้อ	65	65	
- ไข่	45	45	
- อื่นๆ	15	15	
4. ประมง	77	77	
- สัตว์น้ำ	77	77	-

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร <https://gap.doa.go.th/> , ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานประมงจังหวัดพิษณุโลก, สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 (2569)

3. การบริหารงบประมาณ

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพิษณุโลก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ณ วันที่ 31 มีนาคม 2569 มีจำนวนทั้งสิ้น 409 โครงการ งบประมาณ 1,228,065,522 บาท จำแนกได้ ดังนี้

แผนงาน/โครงการ

แหล่งงบประมาณ	จำนวน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ
งบพัฒนาจังหวัด	1	2,000,000	-	-
งบส่วนราชการ	404	1,216,870,173	132,411,175	10.88
งบอื่นๆ (งบ สกสว. กรมวิชาการเกษตร, งบกลาง กรมชลประทาน)	4	9,195,349	1,637,549	17.81
รวมทั้งสิ้น	409	1,228,065,522	134,048,724	10.92

แยกตามประเด็นการพัฒนาระบบเกษตรและสหกรณ์ตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 – 2570

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่	จำนวน/ โครงการ	งบประมาณ(บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ
1. ยกกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่	85	11,746,840	1,599,808	13.62
2. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	68	59,609,897	18,267,379	30.64
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร	45	38,980,508	2,319,053	5.95
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร	211	1,117,728,277	111,862,484	10.01
รวมทั้งสิ้น	๔๐๙	๑,๒๒๘,๐๖๕,๕๒๒	๑๓๔,๐๔๘,๗๒๔	๑๐.๙๒

ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างดำเนินการ 284 โครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จ 9 โครงการ ยังไม่ได้ดำเนินการ 116 โครงการ เนื่องจากหน่วยงานบางหน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณช่วงเดือนธันวาคม 2568 จึงอยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมการดำเนินโครงการ และโครงการต้องดำเนินการในช่วงฤดูการเพาะปลูก ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 134,048,724 บาท คิดร้อยละ 10.92

การประมวลผลการเบิกจ่ายเป็นไปตามมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยกำหนดเป้าหมายเป็นรายไตรมาส (สะสม) ดังนี้ ไตรมาส 1 ร้อยละ 33.00 ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามมาตรการฯ จำนวน 6 หน่วยงาน ดังนี้ 1) ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดพิษณุโลก 2) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก 3) ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก 4) ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์พิษณุโลก 5) ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพพิษณุโลก และ 6) การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดพิษณุโลก สำหรับการติดตามงบประมาณได้รับการประสานจากหน่วยงานโดยจะเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2569 เป็นส่วนมาก และจะเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการนำเข้าระบบแผนงาน/โครงการ ไตรมาสที่ 1 บันทึกข้อมูลภายใต้ระบบข้อมูลการติดตามแผนงานโครงการ Action Plan ดำเนินการนำเข้าระบบแผนงาน/โครงการ ครบถ้วน 100 %

5. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

1) สถานการณ์น้ำ

จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ทั้งหมด 6,759,909 ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่ป่าไม้ 2,591,432 ไร่ (38.33%) พื้นที่การเกษตรทั้งจังหวัด 3,058,804 ไร่ (45.25%) เป็นพื้นที่เกษตรที่พัฒนาด้านชลประทานแล้ว 1,078,891 ไร่ คิดเป็น 35.27 % ของพื้นที่การเกษตร (โดยอยู่ในเขตชลประทาน 731,801 ไร่และถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล 347,090 ไร่ ได้แก่ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจำนวน 100 สถานี และชลประทานขนาดเล็กจำนวน 137 โครงการ)

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก

ตารางที่ 14 แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติจังหวัดพิษณุโลก

ประเภทพื้นที่เสี่ยง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)		
	ในเขต	นอกเขต	รวม
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย	67,342	554,269	621,611
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง	-	158,477	158,477
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก	-	25,965	25,965

พื้นที่เสี่ยงภัยภัยแล้ง

ด้านการเกษตรนอกเขตชลประทาน

- อ.บางระกำ : ตำบลบางระกำ, ปริกแรด, วังอิทก, บ่อทอง, พันเสา, หนองกุลา, นิคมพัฒนา
- อ.บางกระทุ่ม : ตำบลท่าตาล, บ้านไร่, โคกสลด, บางกระทุ่ม, ฝั่ล้อม, สนามคลี
- อ.พรหมพิราม : ตำบลวงษ์อ้ง, พรหมพิราม, ดงประคำ, ศรีภิรมย์, ตลุกเทียม
- อ.วังทอง : ตำบลแม่ระกา, ดินทอง, หนองพระ, ชัยนาม, ท่าหมื่นราม
- อ.วัดโบสถ์ : ตำบล ท่อแท้, หินลาด

ด้านการอุปโภค-บริโภค

- อ.ชาติตระการ : ในเขต ตำบลป่าแดง, ชาติตระการ และ สวนเมี่ยง
- อ.เมือง : ในเขต ตำบลดอนทอง
- อ.วัดโบสถ์ : ในเขต ตำบลคันไ้
- อ.พรหมพิราม : ในเขต ตำบลดงประคา

พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

1. ลุ่มน้ำน่าน อ.เมือง : ในเขต ตำบลท่าทอง, ท่าโพธิ์, ห้วยรอ, จอมทอง, บ้านป่า, วัดจันทร์, มะขามสูง, ปากโทก, ดอนทอง, บ้านกร่าง และอ.พรหมพิราม : ในเขต ตำบลท่าช้าง, พรหมพิราม, ศรีภิรมย์, ดงประคำ, วงษ์อ้ง, ตลุกเทียม, หนองแขม, มะต๋อง, วังวน, มะตูม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลบ่าท่วมบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำ
2. ลุ่มน้ำยม อ.บางระกำ : ในเขต ตำบลบางระกำ, ชุมแสงสงคราม, ปลักแรด, พันเสา, หนองกุลา, บ่อทอง, คุยม่วง, บึงกอก, วังอิทก, นิคมพัฒนา, ท่านางาม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำล้นตลิ่ง
3. ลุ่มน้ำวังทอง อ.วังทอง : ในเขต ตำบลวังพิรุณ, วังทอง, แม่ระกา, พันชาลี, บ้านกลาง, แก่งโสภา, ชัยนาม ดินทอง
4. ลุ่มน้ำชมพู อ.บางกระทุ่ม : ในเขต ตำบลบ้านไร่, ฝั่ล้อม, บางกระทุ่ม, โคกสลด, สนามคลี, ท่าตาล, นครป่าหมาก, เนินกุ่ม, วัดตายม และอ.เนินมะปราง : ในเขตตำบลชมพู, บ้านมุง ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลหลากล้นตลิ่ง
5. ลุ่มน้ำแควน้อย : ในเขต ตำบลนาบัว, นครไทย, ยางโกลน, บ้านพร้าว, หนองกระทาว, เนินเพิ่ม, บ่อโพธิ์, ห้วยเฮี้ย และ อ.วัดโบสถ์ : ในเขต ตำบลหินลาด, บ้านยาง,ท่างาม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลหลาก
6. ลุ่มน้ำภาค อ.ชาติตระการ : ในเขต ตำบลป่าแดง, ชาติตระการ, ท่าสะแก, บ่อภาค ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำป่าไหลหลาก

โดยมีความเสี่ยงระดับสูง จะอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำวังทอง ลุ่มน้ำชมพู และลุ่มน้ำภาค เป็นหลัก โดยในส่วนของลุ่มน้ำภาค จะมีลักษณะน้ำป่าไหลหลาก มาเร็วและลดระดับเร็วเนื่องจากพื้นที่มีความลาดชันสูง

การดำเนินงานโครงการบางระกำโมเดล

โครงการบางระกำโมเดล เป็นโครงการปรับปรุงดินการเพาะปลูกข้าวนาปีในพื้นที่ลุ่มต่ำ ที่เกิดน้ำท่วมเป็นประจำในทุกปีในเขตชลประทาน เกิดขึ้นจากการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ในการที่จะปรับการบริหารจัดการน้ำ และปรับตัวในการทำการเกษตร ตามความต้องการของเกษตรกร ในการเพาะปลูกข้าวนาปีเร็วขึ้น และเก็บเกี่ยวก่อนฤดูน้ำหลาก เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัย และใช้พื้นที่หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นพื้นที่รองรับน้ำหลาก และหนองน้ำลดผลกระทบให้กับพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

กรมชลประทาน ได้ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ ดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำแบบประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มต่ำบางระกำ หรือ “โครงการบางระกำโมเดล” ต่อเนื่องเป็นปีที่ 9 โดยในปีนี้ได้จัดสรรน้ำเพื่อสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกไว้ 390 ล้าน ลบ.ม. เนื่องจากปริมาณน้ำสะสมจากช่วงฤดูฝนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้ในปีนี้อาจขยายพื้นที่โครงการจาก 265,000 ไร่ ได้เป็น 327,000 ไร่ โดยจะเริ่มทยอยส่งน้ำเข้าระบบชลประทาน ตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคมนี้ เพื่อให้เกษตรกรได้เตรียมแปลงเพาะปลูกพร้อมกันในวันที่ 1 เมษายน 2569 และเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จก่อนฤดูน้ำหลากจะมาถึงช่วงกลางเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม ซึ่งเป็นไปตามการปรับปรุงดินการเพาะปลูก เพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่ผลผลิตข้าวจะเกิดความเสียหายจากน้ำท่วม อีกทั้งยังช่วยป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ตอนบน รวมไปถึงพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง โดยระหว่างนั้นเกษตรกรยังได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่แก้มลิง สร้างรายได้เสริมจากการทำอาชีพประมง รวมทั้งเก็บกักน้ำไว้ใช้เป็นน้ำต้นทุนในการทำเกษตรกรรมและการอุปโภคบริโภคในปีถัดไปได้อีกด้วย

จึงถือได้ว่า “บางระกำโมเดล” เป็นต้นแบบของการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดความเสียหายทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจากฤดูน้ำหลาก ทั้งยังสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดทั้งปี ลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนให้ได้มากที่สุดตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6. สถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ปี 2568

จังหวัดพิษณุโลก ได้ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) ปี ๒๕๖๘ ดังนี้ ช่วงเกิดภัยระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม – ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ จำนวน ๙ อำเภอ ๙๐ ตำบล ๖๕๙ หมู่บ้าน พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย จำนวน ๘๒ ตำบล ๔๒๓ หมู่บ้าน จำแนกเป็น ด้านพืช เกษตรกร จำนวน ๖,๒๖๑ ราย พื้นที่ ๖๙,๘๑๙.๘๕ ไร่ วงเงินขอรับความช่วยเหลือ

๙๗,๕๑๖,๖๐๘.๓๕ บาท ด้านประมง เกษตรกร จำนวน ๑๓๖ ราย พื้นที่ จำนวน ๑๓๔.๘๐ ไร่ ๘๐ ตารางเมตร
 วงเงินขอรับความช่วยเหลือ ๖๖๐,๗๐๗.๕๐ บาท และด้านปศุสัตว์ เกษตรกร จำนวน ๘ ราย วงเงินขอรับความ
 ช่วยเหลือ ๓๔๒,๘๖๐ บาท รวมทั้งสิ้น เกษตรกร จำนวน ๖,๔๐๑ ราย พื้นที่ ๗๐,๐๑๔.๖๕ ไร่ วงเงินขอรับความ
 ช่วยเหลือทั้งสิ้น ๙๘,๕๒๐,๑๗๕.๘๕ บาท ดังนี้

ร.บ.	อำเภอ	ผ่านการประชุม กษภจ.														รวมทั้งหมด			
		จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ด้านพืช				วงเงินขอรับช่วยเหลือ (บาท)	ด้านประมง				วงเงินขอรับช่วยเหลือ (บาท)	ด้านปศุสัตว์				วงเงินขอรับช่วยเหลือ (บาท)	
				เกษตรกร (ราย)	ข้าว	พืชไร่/พืชผัก	ไม้ผล ไม้ยืนต้นและอื่นๆ		พื้นที่ (ไร่)	ข้อ ๒ ปลาหรือสัตว์น้ำอื่นนอกจากข้อ ๑ ที่เลี้ยงในบ่อ		ข้อ ๓ สัตว์น้ำตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ที่เลี้ยงในบ่อ		เกษตรกร (ราย)	สัตว์ (ตัว)				
										(ราย)	(ไร่)	(ราย)							(กรม.)
1	เมืองพิกุล	15	43	469	4,649.45	1,335.00	22.00	6,006.45	8,962,622.35	1	5.00	0	0	23,410.00	0	0	0.00	470	6,011.45
2	นาคไทย	11	54	894	4,590.25	339.25	135.75	5,065.25	7,372,166.00	17	10.25	0	0	47,990.50	0	0	0.00	911	5,075.50
3	ชาติตระการ	5	40	795	2,802.00	470.25	98.00	3,370.25	5,082,479.00	24	19.23	0	0	90,034.86	7	27	327,860.00	826	3,389.48
4	บางระกำ (1)	3	6	29	427.00	-	-	427.00	572,180.00	0	0.00	0	0		0	0	0.00	29	427.00
	บางระกำ (2)	8	47	377	5,248.50	138.00	10.00	5,396.50	7,346,710.00	27	19.85	0	0	92,937.70	0	0	0.00	404	5,416.35
5	บางกะพ้อม	9	74	1,097	15,654.00	35.25	-	15,689.25	21,046,155.00	49	51.76	0	0	242,474.22	0	0	0.00	1,146	15,741.01
6	พจนังคาม	8	32	1,128	14,938.00	1,085.75	-	16,023.75	22,166,705.00	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00	1,128	16,023.75
7	วัดโบสถ์	6	20	375	4,211.50	644.75	9.50	4,865.75	6,958,471.00	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00	375	4,865.75
8	วังทอง	11	91	1,013	11,305.90	902.00	4.00	12,211.90	16,952,058.00	17	28.00	1	80	160,536.00	0	0	0.00	1,031	12,319.90
9	เนินมะปราง (1)	5	14	79	708.25	35.50	-	743.75	1,019,345.00	1	0.71	0	0	3,324.22	1	1	15,000.00	81	744.46
	เนินมะปราง (2)	1	2	5	3.75	16.00	0.25	20.00	37,717.00	0	0.00	0	0		0	0	0.00	5	20.00
รวม		82	423	6,261	64,538.60	5,001.75	279.50	69,819.85	97,478,891.35	136	134.80	1	80.00	657,383.28	8	28.00	327,860.00	6,401	70,014.65
รวมรวมโดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2568)																			

รวมรวมโดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2568)

หมายเหตุ : ๑. ผ่านการพิจารณาอนุมัติจาก กษภจ. ๔ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ อำเภอบางระกำ (๑) และอำเภอนีนมะปราง เมื่อวันที่ ๗ และ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ โดยใช้งบประมาณตามอำนาจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สรุปรขอรับความช่วยเหลือด้านพืช วงเงิน ๑๔,๐๔๖,๑๗๐.๐๐ บาท ด้านประมง วงเงิน ๑๔๑,๓๔๙.๕๘ บาท และด้านปศุสัตว์ วงเงิน ๓๔๒,๘๖๐ บาท รวมวงเงินขอรับการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๑๔,๕๓๐,๓๗๙.๕๘ บาท

๒. ผ่านการพิจารณาอนุมัติจาก กษภจ. ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอบางระกำ (๒) อำเภอบางกระพ้อม อำเภอพรหมพิราม อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอวังทอง และอำเภอนีนมะปราง (๒) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยใช้งบประมาณตามอำนาจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สรุปรขอรับความช่วยเหลือ ด้านพืช วงเงิน ๘๓,๔๓๒,๗๒๑.๓๕ บาท ด้านประมง วงเงิน ๖๕๗,๓๘๓.๒๘ บาท และด้านปศุสัตว์ วงเงิน ๓๒๗,๘๖๐ บาท รวมวงเงินขอรับการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๘๔,๔๑๗,๙๗๔.๖๓ บาท

๓. อำเภอนีนมะปราง รอบที่ (๑) ด้านปศุสัตว์และด้านประมง ใช้งบประมาณในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก วงเงิน ๑๘,๓๒๔.๒๒ บาท และรอบที่ (๒) ด้านพืช ใช้งบประมาณในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก วงเงิน ๓๗,๗๑๗ บาท

7. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

- ไม่มี -

๘. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ระดับพื้นที่ ที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ควรจัดทำผลการตรวจสอบ/ข้อสังเกตในกรณีที่จังหวัดดำเนินการไม่ถูกต้อง แจ้งเวียนเป็นหนังสือราชการให้ทุกจังหวัดทราบ และความท้าทายในการทำงานเชิงรุกขับเคลื่อนงานตลาดนำการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตสินค้ามีตลาดรับซื้อที่แน่นอน โดยต้องประสานความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนสถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่าย ให้เป็นรูปธรรม พร้อมกับการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของภัยธรรมชาติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อเกษตรกรเชิงประจักษ์
